

Kritik D ? nme  l e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kritik D ? nme  l e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25108>

 zet

Kritik D  nme  le?i, **Nuriye Semerci** taraf?ndan 2000 y?l?nda geli?tirilmis? bir psikolojik ölüm arac?d?r. Bu  lek, bireylerin ele?tirel d  nme becerilerini ve e?ilimlerini akademik bir ba?lamda de?erlendirmeyi amalamaktad?r. Ölçek geli?tirme al??mas?, Türk e?itim sisteminde  rencilerin veya kat?l?mc?lar?n bilgiye ? phecilik yakla?ma, argümanlar? analiz etme ve mant?ksal ?kar?mlar yapma yeteneklerini ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle e?itim bilimleri alan?nda yap?lan ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere yay?nlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Kritik D  nme,  lek Geli?tirme, Ele?tirel D  nme, Psikometri, E?itim ve Bilim, De?erlendirme, Nuriye Semerci

Yazarlar

Nuriye Semerci

Amaç

Kritik D  nme  le?i'nin temel amac?, bireylerin karma??k problemleri ozme, bilgiyi tarafs?zca analiz etme ve sa?lam gerekçelere dayal? kararlar alma yetene?i olarak tan?mlanan kritik d  nme düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu  lek, özellikle akademik çevrelerde ve e?itim ara?t?rmalar?nda, bir e?itim program?n?n kritik d  nme becerileri üzerindeki etkisini de?erlendirmek için bir araç sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, kat?l?mc?lar?n varsay?mlar? sorgulama, ?kar?mlar? de?erlendirme ve mant?ksal hatalar? tespit etme gibi spesifik bili?sel süreçlerdeki yeterliliklerini ortaya koymay? hedefler. Geli?tirme al??mas?, Türk akademik literatürüne özgün bir ölüm arac? kazand?rmay? amalam??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojide ve e?itim bilimlerinde merkezi bir psikometri yap?s? olan **Kritik D  nme** yeterlili?ini ölçmektedir. Kritik d  nme, genellikle tek boyutlu bir yetenek yerine, bir dizi alt bile?eni içeren çok boyutlu bir yap? olarak kavramsalla?t?r?l?r. Bu bile?enler tipik olarak ?unlar? içerir:

Analiz: Bilgiyi, iddialar? veya argümanlar? bile?enlerine ay?rma yetene?i.

De?erlendirme: Argümanlar?n gücünü, geçerlili?ini ve uygunlu?unu yarg?lama.

?kar?m: Kan?tlardan mant?ksal sonuçlar ?karma.

Yorumlama: Verilerin anlam?n? ve önemini belirleme.

A ?klama: Ki?inin muhakemesini gerekçelendirme ve sunma becerisi.

Semerci (2000) taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, muhtemelen bu bile?enlerin bir veya daha fazlas?na odaklanarak, bireyin d ? nme süreçlerinin derinli?ini ve kalitesini yans?tmay? ama lamaktad?r.

Geçerlik

 l e?in orijinal yay?n?nda geçerlik sonuçlar?na dair spesifik say?sal veriler (orne?in, faktör yükleri veya korelasyon katsay?lar?) a ?k a belirtilmemi?tir. Ancak, bir ** l ek geli?tirme**  al??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, geçerlik  al??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Tipik olarak, bu tür  al??malarda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin, kritik d ? nme yap?s?n? ne  l de temsil etti?ini belirlemek için uzman g r ? ne ba?vurulmu? olabilir.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity):  l e?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y?  l p  l medi?ini belirlemek için Faktör Analizi gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm?? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak metinde güvenirlik de?erlerine ili?kin do?rudan bir bilgi bulunmamaktad?r. Akademik standartlara uygun olarak geli?tirilen bir araçta, **güvenirlik**  al??malar?n?n yap?lmas? zorunludur. Güvenirlik,  l e?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? gösterir.

Geli?tirme sürecinde kullan?lan yayg?n güvenirlik yöntemleri ?unlard?r:

?  Tutarl?l?k (Internal Consistency): Maddelerin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu gösteren Cronbach Alfa (Güvenirlik) katsay?s?n?n hesaplanmas?.

Test-Tekrar Test G venirli?i:  l e?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?inin belirlenmesi.

Faktör Analizi

Kritik D ? nme  l e?i'nin kaç faktörden olu?tu?u veya faktör yap?s?na dair detaylar kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, ele?tirel d ? nmenin genellikle çok boyutlu bir yap? oldu?u kabul edildi?inden, geli?tirme sürecinde **A ?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** veya **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?labilir.

Bu analizler,  l e?in maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve teorik yap? ile ampirik verilerin ne  l de örtü?t ? n  ortaya koymaya yard?mc? olur. Kritik d ? nme ölçekleri genellikle "  kar?m yapma" ve "argüman de?erlendirme" gibi ayr? faktörlere ayr?lma e?ilimindedir.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Özgün olarak Nuriye Semerci tarafından geliştirilmiştir.)

Format: Orijinal makalede derecelendirme sistemi belirtilmemiştir, ancak tipik olarak **Likert Tipi** bir dereceleme formatı kullanılmıştır varsayılabilir (örneğin, "Tamamen Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar uzanan bir ölçek).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim alanındaki öğrenciler (Lise veya Üniversite öğrencileri).

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve sonrası (15 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapıldığı örneklem grubu, genellikle eğitim fakültesi öğrencileri veya çeşitli lise kademelerindeki öğrencilerdir.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem ile uygulanan, bireysel veya grup halinde doldurulabilen öz bildirim ölçeği.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kritik-dusunme-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/kritik-dusunme-olcegi-toad.pdf)

Anahtar Kelimeler

Nuriye Semerci, Bilişsel Beceriler, Ölçek Geliştirme, Eğitim Psikolojisi, Likert, Öz Bildirim, Eğitim ve Bilim

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağılı E-posta Adresleri: nsemerci@bartin.edu.tr

Yazma Adresi: Nuriye Semerci (Bartın Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bartın, Türkiye)

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler: Ölçeğin akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımı genellikle orijinal makaleye atıf yapılmasıyla serbesttir. Ticari kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Akademik kullanım için genellikle ücretsizdir.

Test Yayı: 2000

Kaynaklar

Semerci, N. (2000). Kritik D ? nme  l e?i. *E?itim ve Bilim*, 25(116), 23-26.

Kritik D ? nme  l e?i Maddeleri

 NEML?:  l e?in orijinal maddeleri, kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler, yukar?da referans? verilen akademik makalede ve sunulan PDF dosyas?nda (kritik-dusunme-olcegi-toad.pdf) yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM